

Kritiás

Testimonia DK 88 A

A 1 = Filostratos, Vitae sophistarum I, 16

Κριτίας δὲ ὁ σοφιστής, εἰ μὲν κατέλυσε τῶν Ἀθηναίων τὸν δῆμον, οὐπω κακός (καταλυθείη γὰρ ἂν καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ δῆμος οὕτω τι ἐπηρμένος, ὡς μηδὲ τῶν κατὰ νόμους ἀρχόντων ἀκροᾶσθαι), ἀλλ' ἐπεὶ λαμπρῶς μὲν ἐλακόνισε, προϋδίδου δὲ τὰ ἱερά, καθήρει δὲ διὰ Λυσάνδρου τὰ τείχη, οὐς δ' ἤλαυνε τῶν Ἀθηναίων τὸ στήναί ποι τῆς Ἑλλάδος ἀφηγεῖτο πόλεμον Λακωνικὸν ἀνειπὼν ἐς πάντας, εἴ τις τὸν Ἀθηναῖον φεύγοντα δέξοιτο, ὠμότητι δὲ καὶ μαιφονίαι τοὺς τριάκοντα ὑπερεβάλλετο βουλευμάτων τε ἀτόπου τοῖς Λακεδαιμονίοις ξυνελάμβανεν, ὡς μηλόβοτος ἢ Ἀττικὴ ἀποφανθείη τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀγέλης ἐκκενωθεῖσα, κάκιστος ἀνθρώπων ἔμοιγε φαίνεται ξυμπάντων, ὧν ἐπὶ κακίαι ὄνομα. καὶ εἰ μὲν ἀπαίδευτος ὢν ἐς τὰδε ὑπήχθη, ἔρωτο ἂν ὁ λόγος τοῖς φάσκουσιν ὑπὸ Θετταλίας καὶ τῆς ἐκείνη ὁμιλίας παρεφθορέναι αὐτόν· τὰ γὰρ ἀπαίδευτα ἦθη εὐπαράγωγα πάντως ἐς βίου αἴρεσιν· ἐπεὶ δὲ ἄριστα μὲν ἦν πεπαιδευμένος, γνώμας δὲ πλείστας ἐρμηνεύων, ἐς Δρωπίδην δ' ἀναφέρων, ὃς μετὰ Σόλωνα Ἀθηναίοις ἤρξεν (-593/-592), οὐκ ἂν διαφύγοι παρὰ τοῖς πολλοῖς αἰτίαν τὸ μὴ οὐ κακίαι φύσεως ἀμαρτεῖν ταῦτα. καὶ γὰρ αὖ κακεῖνο ἄτοπον Σωκράτει μὲν τῷ Σωφρονίσκου μὴ ὁμοιωθῆναι αὐτόν, ὧι πλείστα δὴ συνεφιλοσόφησε σοφωτάτῳ τε καὶ δικαιοτάτῳ τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ δόξαντι, Θετταλοῖς δ' ὁμοιωθῆναι, παρ' οἷς ἀγερωχία καὶ ἄκρατος, καὶ τὰ τυραννικὰ ἐν οἴνῳ σπουδάζεται. ἀλλ' ὅμως οὐδὲ Θετταλοὶ σοφίας ἠμέλουν, ἀλλ' ἐγοργίαζον ἐν Θετταλίαι μικραὶ καὶ μείζους πόλεις ἐς Γοργίαν ὀρώσαι τὸν Λεοντῖνον, μετέβαλον δ' ἂν καὶ ἐς τὸ κριτιάζειν, εἴ τινα τῆς ἑαυτοῦ σοφίας ἐπίδειξιν ὁ Κριτίας παρ' αὐτοῖς ἐποιεῖτο. ὁ δὲ ἠμέλει μὲν τούτου, βαρυτέρας δ' αὐτοῖς ἐποίει τὰς ὀλιγαρχίας διαλεγόμενος τοῖς ἐκεῖ δυνατοῖς καὶ καθαπτόμενος μὲν δημοκρατίας ἀπάσης, διαβάλλων δ' Ἀθηναίους, ὡς πλείστα ἀνθρώπων ἀμαρτάνοντας, ὥστε ἐνθυμουμένῳ ταῦτα Κριτίας ἂν εἶη

Θετταλούς διεφθορώς μάλλον ἢ Κριτίαν Θετταλοί. ἀπέθανε μὲν οὖν ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Θρασύβουλον, οἱ κατῆγον ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον. δοκεῖ δ' ἐνίοις ἀνὴρ ἀγαθὸς γενέσθαι παρὰ τὴν τελευτήν, ἐπειδὴ ἐνταφίῳ τῇ τυραννίδι ἐχρήσατο· ἐμοὶ δὲ ἀποπεφάνθω μηδένα ἀνθρώπων καλῶς δὴ ἀποθανεῖν, ὑπὲρ ὧν οὐκ ὀρθῶς εἴλετο. δι' ἃ μοι δοκεῖ καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὰ φροντίσματα ἦττον σπουδασθῆναι τοῖς Ἑλλησιν· εἰ γὰρ μὴ ὁμολογήσει ὁ λόγος τῷ ἦθει, ἀλλοτρίαι τῇ γλώττῃ δόξομεν φθέγγεσθαι, ὥσπερ οἱ αὐλοί.

τὴν δὲ ἰδέαν τοῦ λόγου δογματίας ὁ Κριτίας καὶ πολυγνώμων σεμνολογήσαί τε ἰκανώτατος οὐ τὴν διθυραμβώδη σεμνολογίαν, οὐδὲ καταφεύγουσαν ἐς τὰ ἐκ ποιητικῆς ὀνόματα, ἀλλ' ἐκ τῶν κυριωτάτων συγκειμένην καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσαν. ὀρῶ τὸν ἄνδρα καὶ βραχυλογοῦντα ἰκανῶς καὶ δεινῶς καθαπτόμενον ἐν ἀπολογίας ἦθει, ἀπτικίζοντά τε οὐκ ἀκρατῶς, οὐδὲ ἐκφύλως (τὸ γὰρ ἀπειρόκαλον ἐν τῷ ἀπτικίζειν βάρβαρον), ἀλλ' ὥσπερ ἀκτίνων αὐγαὶ τὰ Ἀπτικά ὀνόματα διαφαίνεται τοῦ λόγου. καὶ τὸ ἀσυνδέτως δὲ <χωρίον> χωρίῳ προσβαλεῖν Κριτίου ὥρα, καὶ τὸ παραδόξως μὲν ἐνθυμηθῆναι, παραδόξως δ' ἀπαγγεῖλαι Κριτίου ἀγών, τὸ δὲ τοῦ λόγου πνεῦμα ἐλλιπέστερον μὲν, ἡδὺ δὲ καὶ λειῖον, ὥσπερ τοῦ ζεφύρου ἢ αὐρα.

A 2 /1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum III, 1

Πλάτων Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης [ἢ Ποτώνης], ἦτις τὸ γένος ἀνέφερον εἰς Σόλωνα, Ἀθηναῖος. τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτίας οὗ Κάλλαισχος. οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἧς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἔκτος ἀπὸ Σόλωνος.

A 2 /2 = Platón, Charmides 154b

Χαρμίδην τὸν τοῦ Γλαύκωνος τοῦ ἡμετέρου θείου υἱόν, ἐμὸν δὲ ἀνεψιόν.

A 2 /3 = Platón, Charmides 157e

ἢ τε γὰρ πατρώια ὑμῖν οἰκία ἢ Κριτίου τοῦ Δρωπίδου καὶ ὑπὸ Ἀνακρέοντος καὶ ὑπὸ Σόλωνος καὶ ὑπ' ἄλλων πολλῶν ποιητῶν ἐγκεκωμιασμένη παραδέδοται ἡμῖν.

A 2 /4 = Schol. Aesch. Prom. 130

ἐπεδήμησε γὰρ [Ανακρεον] τῆι Ἀττικῆι Κριτίου ἐρῶν.

A 3 /1 = Platón, Timaeus 20a

Κριτίαν δέ που πάντες οἱ τῆιδ' ἴσμεν οὐδενὸς ιδιώτην ὄντα ὧν λέγομεν.

A 3 /2 = Platón, Timaeus 20d

ἄκουε δὴ ὧ Σώκρατες λόγου μάλα μὲν ἀτόπου παντάπασί γε μὴν ἀληθοῦς, ὡς ὁ τῶν ἐπτά σοφώτατος Σόλων ποτ' ἔφη· ἦν μὲν οὖν οἰκεῖος καὶ σφόδρα φίλος ἡμῖν Δρωπίδου τοῦ προπάππου, καθάπερ λέγει πολλαχοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τῆι ποιήσει· πρὸς δὲ Κριτίαν που τὸν ἡμέτερον πάππον εἶπεν, ὡς ἀπεμνημόνευεν αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς ὁ γέρον, ὅτι μεγάλα καὶ θαυμαστά τῆσδ', εἶη παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως ὑπὸ χρόνου καὶ φθορᾶς ἀνθρώπων ἠφανισμένα ...

A 3 /3 = Platón, Timaeus 21a

ἐγὼ φράσω παλαιὸν ἀκηκῶς λόγον οὐ νέου ἀνδρός· ἦν μὲν γὰρ δὴ τότε Κριτίας, ὡς ἔφη, σχεδὸν ἐγγὺς ἤδη τῶν ἐνενήκοντα ἐτῶν, ἐγὼ δὲ πηι μάλιστα δεκέτης.

A 3 /4 = Schol. in Plat. Tim., in 21a

ὁ δὲ Κριτίας ἦν μὲν γενναῖος καὶ ἀδρᾶς φύσεως, ἤπτετο δὲ καὶ φιλοσόφων συνουσιῶν, καὶ ἐκαλεῖτο ιδιώτης μὲν ἐν φιλοσόφοις, φιλόσοφος δὲ ἐν ιδιώταις· ἐτυράννευσε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τῶν λ γεγονώς.

A 4 /1 = Xenofón, Memorabilia I, 2, 12-14

ἀλλ' ἔφη γε ὁ κατήγορος, Σωκράτει ὁμιλητὰ γενομένω Κριτίας τε καὶ Ἀλκιβιάδης πλεῖστα κακὰ τὴν πόλιν ἐποίησάτην. Κριτίας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῆι

ὀλιγαρχίαι πάντων κλεπτίστατός τε καὶ βιαιότατος καὶ φονικώτατος ἐγένετο, Ἄλκιβιάδης δὲ αὐτῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατός τε καὶ ὑβριστότατος καὶ βιαιότατος. (13) ἐγὼ δ', εἰ μὲν τι κακὸν ἐκείνῳ τὴν πόλιν ἐποίησάτην, οὐκ ἀπολογήσομαι· τὴν δὲ πρὸς Σωκράτη συνουσίαν αὐτοῖν ὡς ἐγένετο διηγήσομαι. (14) ἐγενέσθην μὲν γὰρ δὴ τῷ ἄνδρῳ τούτῳ φύσει φιλοτιμοτάτῳ πάντων Ἀθηναίων, βουλομένῳ τε πάντα δι' ἑαυτῶν πράττεσθαι καὶ πάντων ὀνομαστοτάτῳ γενέσθαι.

A 4/2 = Xenofón, Memorabilia I, 2, 16

δήλω δ' ἐγενέσθην ἐξ ὧν ἐπραξάτην· ὡς γὰρ τάχιστα κρείττονε τῶν συγγιγνομένων ἡγησάσθην εἶναι, εὐθύς ἀποπηδήσαντε Σωκράτους ἐπραττέτην τὰ πολιτικά, ὧνπερ ἕνεκα Σωκράτους ὠρεχθήτην.

A 4/3 = Xenofón, Memorabilia I, 2, 24

καὶ Κριτίας δὴ καὶ Ἄλκιβιάδης, ἕως μὲν Σωκράτει συνήστην, ἐδυνάσθην ἐκείνῳ χρωμένῳ συμμάχῳ τῶν μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν· ἐκείνου δ' ἀπαλλαγέντε, Κριτίας μὲν φυγὼν εἰς Θετταλίαν ἐκεῖ συνῆν ἀνθρώποις ἀνομίαι μᾶλλον ἢ δικαιοσύνηι χρωμένοις.

A 4/4 = Xenofón, Memorabilia I, 2, 29-31

ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς πονηρὸν ποιῶν ἐκείνους φαῦλα πράττοντας ὁρῶν ἐπήνει, δικαίως ἂν ἐπιτιμῶιτο. Κριτίαν μὲν τοίνυν αἰσθανόμενος ἐρῶντα Εὐθυδήμου καὶ πειρῶντα χρῆσθαι, καθάπερ οἱ πρὸς τὰ φροδίσια τῶν σωμάτων ἀπολαύοντες, ἀπέτρεπε φάσκων ἀνελεύθερόν τε εἶναι καὶ οὐ πρέπον ἀνδρὶ καλῶι κἀγαθῶι τὸν ἐρώμενον, ὧι βούλεται πολλοῦ ἄξιος φαίνεσθαι, προσαιτεῖν ὥσπερ τοὺς πτωχοὺς ἰκετεύοντα καὶ δεόμενον προσδοῦναι, καὶ ταῦτα μηδενὸς ἀγαθοῦ. (30) τοῦ δὲ Κριτίου τοῖς τοιούτοις οὐχ ὑπακούοντος οὐδὲ ἀποτρεπομένου, λέγεται τὸν Σωκράτην ἄλλων τε πολλῶν παρόντων καὶ τοῦ Εὐθυδήμου εἰπεῖν ὅτι ὑικὸν αὐτῶι δοκοῖη πάσχειν ὁ Κριτίας, ἐπιθυμῶν Εὐθυδήμῳ προσκνηῆσθαι ὥσπερ τὰ ὕδια τοῖς λίθοις. (31) ἐξ ὧν δὴ καὶ ἐμίσει τὸν

Σωκράτη ὁ Κριτίας, ὥστε καὶ ὅτε τῶν τριάκοντα ὧν νομοθέτης μετὰ Χαρικλέους ἐγένετο, ἀπεμνημόνευσεν αὐτῶι καὶ ἐν τοῖς νόμοις ἔγραψε λόγων τέχνην μὴ ἰδάσκειν.

A 5 /1 = Andokidés, De mysteriis I, 47 Dalmeyda

φέρει δὴ, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν ἀναγνώσομαι τῶν ἀνδρῶν ὧν ἀπέγραψεν ...
Κριτίας ἀνεψιὸς καὶ οὗτος τοῦ πατρὸς· αἱ μητέρες ἀδελφαί.

A 5 /2 = Andokidés, De mysteriis I, 68

ἔσώθη δέ γε ὁ πατήρ, ὁ κηδεστής, ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτὰ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι ἀδίκως, οἱ νῦν ὀρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμέ.

A 6 = Pseudo-Démosthénés 58, 67

Ἄριστοκράτης μὲν ὁ Σκελίου ... πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενος ἔργα πολεμούσης τῆς πόλεως Λακεδαιμονίοις κατασκάψας τὴν Ἡετιώνειαν, εἰς ἣν Λακεδαιμονίους ἡμελλον οἱ περὶ Κριτίαν ὑποδέχεσθαι, καθεῖλε μὲν τὸ ἐπιτείχισμα, κατήγαγε δὲ τὸν δῆμον.

A 7 = Lykúrgos Reth., Oratio in Leocratem 113 Conomis

ψηφίζεται ὁ δῆμος Κριτίου εἰπόντος τὸν μὲν νεκρὸν (Φρύνιχος, -411) κρίνειν προδοσίας, κἂν δόξει προδότης ὧν ἐν τῇ χώρῃ τεθάρθαι, τὰ γε ὅστ᾽ αὐτοῦ ἀνορύξαι καὶ ἐξορίσαι ἔξω τῆς Ἀττικῆς.

A 8 = Aristotelés, Rhetorica I, 15; 1375b32 (př. A. Kříž)

Také Kleofón užil proti Kritiovi Solónových elegií jako svědectví pro své tvrzení, že Kritiova rodina byla odedávna prostopášná, poněvadž jinak by Solón nebyl vytvořil verš:

Poručte, aby zrzavý Kritiás poslouchal otce. (fr. 18 Diehl)

καὶ Κλεοφῶν κατὰ Κριτίου τοῖς Σόλωνος ἐλεγείοις ἐχρήσατο λέγων, ὅτι πάλαι ἀσελγῆς ἡ οἰκία· οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐποίησε Σόλων

εἰπεῖν μοι Κριτίαι πυρρότριχι πατρὸς ἀκούειν. (fr. 18 Diehl)

A 9 = Xenofón, Hellenica II, 3, 1. 2

τῶι δ' ἐπιόντι ἔτει (404/403 BC) ... ἔδοξε τῶι δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι οἱ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσι. καὶ ἠιρέθησαν οἶδε· Πολυχάρης, Κριτίας ...

A 10 /1 = Xenofón, Hellenica II, 3, 15

τῶι μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῶι Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἄτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου (407 BC), ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ...

A 10 /2 = Xenofón, Hellenica II, 3, 18

ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα ἤδη φοβούμενοι καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Θηραμένην, μὴ συρρῦεισαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέγουσι τρισχιλίους τοὺς μεθέξοντας δὴ τῶν πραγμάτων.

A 10 /3 = Xenofón, Hellenica II, 3, 36

οὐ μέντοι θαυμάζω γε τὸ Κριτίαν παρανομικένας· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρῶν ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἐν Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθέως δημοκρατίαν κατεσκεύαζε καὶ τοὺς πενέστας ὥπλιζεν ἐπὶ τοὺς δεσπότας.

A 11 = Lýsiás, In Eratosthenem 12, 43-44

ἐπειδὴ δὲ ἡ ναυμαχία ([Ἴγιος Ποταμοί] καὶ ἡ συμφορὰ τῆι πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὅθεν τῆς στάσεως ἤρξαν, πέντε ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἐταίρων, συναγωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν, ἐναντία δὲ τῶι ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες· ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. οὗτοι δὲ φυλάρχους τε ἐπὶ τὰς φυλάς κατέστησαν καὶ ὅτι δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ οὔστινας χρεῖη ἄρχειν παρήγγελον καὶ εἴ τι ἄλλο πράττειν βούλοιντο κύριοι ἦσαν.

A 12 /1 = Xenofón, Hellenica II, 4, 8

ἐκ δὲ τούτου [Thrasylúv̄n útók] οἱ τριάκοντα οὐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα ἐβουλήθησαν Ἐλευσίνα ἐξιδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγὴν, εἰ δεήσει. καὶ παραγγείλαντες τοῖς ἵππεῦσιν ἦλθον εἰς Ἐλευσίνα Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα.

A 12 /2 = Xenofón, Hellenica II, 4, 10

ἐκ δὲ τούτου λαβὼν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ ...

A 12 /3 = Xenofón, Hellenica II, 4, 11

οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ... συνεσπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μουνιχίαν ...

A 12 /4 = Xenofón, Hellenica II, 4, 19

ἀπέθανον δ' ἑνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος (403 BC) ...

A 13 = Schol. Aeschin. I, 39; 261 Schultz

δειγμα δὲ τῆς τῶν λ πολιτείας καὶ τότε ἐστίν· Κριτίου γὰρ ἑνὸς τῶν λ ἀποθανόντος ἐπέστησαν τῶι μνήματι Ὀλιγαρχίαν δαίδα κατέχουσαν καὶ ὑφάπτουσαν Δημοκρατίαν, καὶ ἐπέγραψαν τάδε·

μνημα τόδ' ἐστ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν, οἱ τὸν κατάρατον
δῆμον Ἀθηναίων ὀλίγον χρόνον ὕβριος ἔσχον.

A 14 = Aristotelés, Rhetorica III, 16; 1416b26 (př. A. Kříž)

Na známé skutečnosti ať se jenom vzpomene. Proto obecné množství nepotřebuje vůbec vypravování, například chceš-li chválit Achillea, neboť všichni znají jeho činy; necht' jsou připomenuty jen tak beze všeho. Chceš-li však chválit Kritiu, musíš vypravovat o tom, co vykonal, neboť to mnozí nevědí.

(...) οἱ πολλοὶ οὐδὲν δέονται διηγήσεως οἷον εἰ θέλεις Ἀχιλλέα ἐπαινεῖν (ἴσασι γὰρ πάντες τὰς πράξεις), ἀλλὰ χρῆσθαι αὐταῖς δεῖ. ἐὰν δὲ Κριτίαν, δεῖ οὐ γὰρ πολλοὶ ἴσασι.

A 15 = Athénaios, Deipnosophistae IV, 184d (IV, 84 Kaibel)

Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτρεπτικῷ
 Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μανθάνειν Ἡρακλεώτας τε
 τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ καθ' ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους Καλλίαν
 τε τὸν Ἴππονίκου καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου.

A 16 = Pseudo-Plútarchos, Vit. X orat. 1, 1; p. 832d-e

ὅσους μέντοι ἔχομεν ἐπὶ τὸ παλαιότατον ἀναφέροντες ἀπομνημονεῦσαι τὴν
 ιδεάν τῶν λόγων ταύτην μεταχειρισάμενους, τούτους εὖροι τις ἂν ἐπιβεβληκότας
 Ἄντιφῶντι πρεσβύτη ἤδη ὄντι οἷον Ἀλκιβιάδην, Κριτίαν, Λυσίαν, Ἀρχίνον.

A 17 /1 = Cicero, de orat. II, 23, 93

consecuti sunt hos Critias, Theramenes, Lysias: multa Lysiae scripta sunt, non nulla Critiae de
 Theramene audimus omnes etiam tum retinebant illum Pericli sucum, sed erant paulo uberiore
 filo.

A 17 /2 = Filostratos, Epistulae et dialexeis 73

Κριτίας δὲ καὶ Θουκυδίδης οὐκ ἀγνοοῦνται τὸ μεγαλόγνωμον καὶ τὴν ὀφρὺν παρ'
 αὐτοῦ [Γοργίου] κεκτημένοι, μεταποιοῦντες δὲ αὐτὸ ἐς τὸ οἰκεῖον ὁ μὲν ὑπ'
 εὐγλωττίας ὁ δὲ ὑπὸ ῥώμης.

A 18 = Dionýsios Halikarn., Lys. 2

καθαρός ἐστι τὴν ἐρμηνείαν πάνυ καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανὼν, οὐ
 τῆς ἀρχαίας ἢ κέχρηται Πλάτων τε καὶ Θουκυδίδης, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον ἐπιχωριαζούσης, ὡς ἔστι τεκμήρασθαι τοῖς τε Ἀνδοκίδου λόγοις καὶ τοῖς
 Κριτίου καὶ ἄλλοις συχνοῖς.

A 19 = Hermogenés, De ideis II, 11, 159 (401, 25 Rabe)

Περὶ Κριτίου. ἔστι γὰρ καὶ οὗτος σεμνὸς μὲν παραπλησίως τῷ Ἄντιφῶντι καὶ
 διηρμένος πρὸς ὄγκον καὶ τὰ πολλὰ λέγων ἀποφατικῶς, καθαρώτερος δὲ τὴν

λέξιν καί, ὅτε περιβάλλοι, διευκρινῶν, ὥστ' εἶναι καὶ σαφῆς ἅμα τῷ μεγέθει καὶ εὐκρινῆς· ἔχει δὲ πολλαχοῦ καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Δημηγορικοῖς προοιμίοις καὶ τὸ ἀληθινόν τε καὶ πιθανόν. ἐπιμελής δὲ ὢν οὐ μετρίως ὅμως οὐχ ἀπλῶς χρῆται τῷ τοιούτῳ κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τὸν Ἄντιφῶντα προσκόρως καὶ σαφῆ τὴν ἐπιτήδευσιν ἔχοντι, ἀλλ' ὥστε μετέχειν καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ ἀληθοῦς. τοῖς δ' ἄλλοις τοῦ ἥθους εἵδεσιν οὐ σφόδρα τι χρῆται οἷον ἐπιεικείαι ἢ ἀφελείαι ἢ ὅσα τοιαῦτα.

A 20 = Frynichos, Praepar. sophist. (in: Phot. Bibl. 158; p. 101b 4 Bekk.)

εἰλικρινουῶς δὲ καὶ καθαροῦ καὶ ἀττικῶς λόγου κανόνας καὶ στάθμας καὶ παράδειγμά φησιν ἄριστον ... Κριτίαν τε τὸν Καλλαίσχρου καὶ Ἄντισθένην.

A 21 = Filostratos, Vitae sophistarum II, 1, 14

[Ἡρώδης] προσέκειτο μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς, τῷ δὲ Κριτίαι καὶ προσετέθη καὶ παρήγαγεν αὐτὸν ἐς ἡθῆ Ἑλλήνων τέως ἀμελούμενον καὶ περιορῶμενον.

A 22 = Filoponos, In De anima 89, 8 Hayduck

Κριτίαν εἴτε τὸν ἕνα τῶν τριάκοντα, ὃς καὶ Σωκράτους ἠκροάσατο, ἢ καὶ ἄλλον τινὰ λέγει, οὐδὲν διαφερόμεθα. φασὶ δὲ καὶ ἄλλον Κριτίαν γεγονέναι σοφιστήν, οὗ καὶ τὰ φερόμενα συγγράμματα εἶναι, ὡς Ἀλέξανδρος λέγει· τὸν γὰρ τῶν τριάκοντα μηδὲ γεγραφέναι ἄλλο τι πλὴν Πολιτείας ἐμμέτρους.

A 23 /1 = Aristotelés, De anima I, 2; 405b5

ἔτεροι δ' αἷμα (τὴν ψυχὴν εἶναι), καθάπερ Κριτίας, τὸ αἰσθάνεσθαι ψυχῆς οἰκειότατον ὑπολαμβάνοντες, τοῦτο δ' ὑπάρχειν διὰ τὴν τοῦ αἵματος φύσιν.

A 23 /2 = Filoponos, de an. prooem. 9, 19 (cfr. 89, 12)

Κριτίας ὁ εἷς τῶν τριάκοντα· αἷμα γὰρ ἔλεγεν εἶναι τὴν ψυχὴν. ἄϊμα γὰρ, φησίν, ἀνθρώποις περικάρδιόν ἐστι νόημα' (= Kritiás fr. 8 Bach).